

Çeviri

Çeviri Yayınlanma Tarihi: 27.03.2020

COVID-19 ile Mücadele
Sürecinde Irk Ayrımcılığının
Önlenmesi Üzerine Açıklama

BM IRK AYRIMCILIĞI ÖZEL
RAPORTÖRÜ E. TENDAYI
ACHIUME

23.03.2020

Statement on the COVID-19
Pandemic and Elimination of
Racial Discrimination

UN SPECIAL RAPPORTEUR ON
RACIAL DISCRIMINATION E.
TENDAYI ACHIUME

23.03.2020

“Hükümetler Covid-19 pandemisiyle mücadele ederken, yabancı düşmanlığı ve ırk ayrımcılığına alan açmamalı.”

**E. Tendayi Achiume'nin
Birleşmiş Milletler Irk Ayrımcılığı Özel Raportörü**

(Gayriresmi Çeviri)

CENEVRE- (23 Mart 2020) – “Hükümetler Covid-19 (Kovid-19) pandemisiyle mücadele ederken, yabancı düşmanlığı ve ırk ayrımcılığına alan açmamalı ve tüm devlet politikaları ile verilen mesajlar, yabancı düşmanlığı ve ırk ayrımcılığını ortadan kaldırmaya dönük olmalı,” diyen BM Irk Ayrımcılığı Özel Raportörü E. Tendayi Achiume sözlerini şöyle sürdürüyor:

“Koronavirüs pandemisi gibi krizler, bize birbirimizle bağlantılı olduğumuzu ve refah durumumuzun da birbiriyle bağlı olduğunu hatırlatıyor.

ABD Başkanı dâhil olmak üzere, devlet yetkililerinin Covid-19 koronavirüs için alternatif isimler üretmelerine tanıklık etmek korkutucu. Bu yetkililer, virüsün uluslararası düzeyde kabul görmüş ismini kullanmak yerine, coğrafi referanslı (genellikle virüsün Çin’de ortaya çıkmasına referans veren) yeni isimler kullanıyorlar.

Bu virüs için, bilinçli bir şekilde coğrafi isimler kullanmak giderek yerleşiyor ve ırkçılığı, yabancı düşmanlığını büyütüyor. Bu durum, Çin ya da diğer Doğu Asya ülkelerinden insanların ya da öyle oldukları zannedilen kişilerin damgalanmasına ve izole edilmesine hizmet ediyor.

Bu sorumsuz, ayrımcı devlet retoriği küçük bir mesele değil. Dünya Sağlık Örgütü’nün 2015’te belirttiği gibi: ‘Hastalık isimleri, doğrudan etkilenen insanlar için oldukça önemli.’ ... ‘Bazı hastalık isimleri, bazı dini veya etnik toplulukların üyelerine karşı tepki yaratabilir.’ ... ‘Bunun, insanların yaşamları ve geçim kaynakları üzerinde ciddi sonuçları olabilir.’

Bu sonuçlar karşımıza çıkmaya başladı bile. Geçtiğimiz iki ayda virüsle ilişkili olarak, Çin ya da diğer Doğu Asya ülkelerinden insanlar ya da öyle oldukları zannedilenler, ırkçı ve yabancı düşmanı saldırıların hedefi haline geldiler. Bu saldırılar, nefret söyleminden hizmetlerin engellenmesine, hatta acımasız şiddet eylemlerine kadar ulaştı.

Covid-19 ile ilgili sosyal medya kaynaklı ırkçı ve yabancı düşmanı ifadeler; incitici nefret söylemlerinin, ayrımcı klişelerin ve komplo teorilerinin yaygınlaşmasını da beraberinde getiriyor. Şaşırtıcı olmayan bir şekilde, Covid-19’u belirli ulusal veya etnik gruplara atfetmeye çalışan liderler, ırkçı ve yabancı düşmanı retoriği kendi siyasetlerinin merkezinde tutan milliyetçi ve popülist liderlerin ta kendisi.

Covid-19 salgınına karşı verilen damgalayıcı, dışlayıcı ve belirli bir grubu şiddete açık hale getirecek siyasi yanıtlar; gayriahlakidir; mazur görülemez ve devletlerin yerine getirmesi gereken uluslararası insan hakları yükümlülükleriyle bağdaşmaz.

Buna ek olarak, korkuyu besleyen ve tüm insanların eşitliği fikrini zedeleyen tüm bu siyasi retorik ve politikalar, salgınla mücadele açısından da ters tepmektedir. Covid-19'un yayılmasıyla mücadele etmek ve bunu etkili bir şekilde tedavi edebilmek için, bireylerin herhangi ayrımcılık korkusu yaşamadan; doğru sağlık danışmanlığına ve yeterli sağlık hizmetine erişimi olmalıdır.

Geçtiğimiz günlerde andığımız Uluslararası Irk Ayrımcılığıyla Mücadele Günü vesilesiyle bir kez daha devletler, herkes için eşitliği sağlama konusunda kat etmemiz gereken mesafeler olduğu gerçeğini kabul etmeli ve buna uygun şekilde karşılıklı yükümlülüklerimizi teyit etmelidir. Dünyanın dört bir yanındaki devletlerin salgınla mücadele konusunda ortak çabaları genişlerken, tüm aktörleri, ırkçılık ve yabancı düşmanlığı karşıtlığını da içerecek şekilde bütüncül bir sağlık ve refah anlayışı ile çalışmalarını yürütmeye çağırıyorum.”